

αρρώστια

αρρώστια, η, ουσ. [<αρχ. άρρωστία], η αρρώστια. **1.** μεγάλη μανία, μεγάλη επιθυμία για κάτι: «το 'χει αρρώστια να παντρέψει και τη μεγάλη του την κόρη». **2.** έντονο ψυχικό πάθος: «έχω αρρώστια γι' αυτή τη γυναίκα». (Λαϊκό τραγούδι: είσαι μι' **αρρώστια** που δεν έχει γιατρεία, είσαι μια φλόγα που μου καίει την καρδιά). **3.** σε θέση επίρρ., ανάλογα με τον τόνο της φωνής με τον οποίο λέγεται σημαίνει πάρα πολύ καλά, πάρα πολύ όμορφα ή πάρα πολύ κακά, πάρα πολύ άσχημα: «αυτό δεν ήταν τραγούδι, ήταν αρρώστια || το κλίμα που επικρατούσε ήταν αρρώστια». **4.** ως επιφών., ανάλογα με τον τόνο της φωνής με τον οποίο λέγεται δηλώνει ειρωνεία ή ενθουσιασμό. (Ακολουθούν 13 φρ.)·

- *άρπαξα αρρώστια*, αρρώστησα, ιδίως κόλλησα κάποιο αφοδίσιο νόσημα: «πήγα με μια άπλυτη ο βλάκας κι άρπαξα αρρώστια»·

- *βαριά αρρώστια*, αγιάτρευτη, **α.** επικίνδυνη αρρώστια: «κανείς δεν ξέρει αν θα γίνει καλά, γιατί πάσχει από βαριά αρρώστια». **β.** επικίνδυνη έξη: «είναι μανιώδης χαρτοπαίχτης. -Βαριά αρρώστια!»·

- *είναι κακιά αρρώστια*, είναι πολύ ενοχλητικός, πολύ φορτικός: «πρόσεξε μη σου κολλήσει ο τάδε, γιατί είναι κακιά αρρώστια και δε θα μπορείς να τον ξεφορτωθείς». Αναφορά στον καρκίνο, που δεν μπορεί κανείς να απαλλαγεί από αυτόν·

- *έχει άσχημη αρρώστια*, **α.** πάσχει από πολύ σοβαρή αρρώστια: «έχει άσχημη αρρώστια και είναι αμφίβολο αν θα ζήσει». **β.** έχει κάποια κακιά έξη: «είναι καλό παιδί, αλλά έχει άσχημη αρρώστια τη χαρτοπαίξια»·

- *η αρρώστια καβάλα έρχεται και πεζή φεύγει*, η αρρώστια μπορεί εύκολα να χτυπήσει έναν άνθρωπο και, όταν τον χτυπήσει, περνάει πολύς καιρός μέχρι να γιατρευτεί: «να προσέχεις καλά την υγεία σου γιατί, η αρρώστια καβάλα έρχεται και πεζή φεύγει»·

- *η κακιά αρρώστια*, βλ. συνηθέστ. η κακιά, λ. κακός·

- *κολλώ αρρώστια*, βλ. φρ. αρπάζω αρρώστια·

- *με τσάκισαν οι αρρώστιες*, με κατέβαλαν, με εξουθένωσαν: «τα τελευταία χρόνια με τσάκισαν οι αρρώστιες»·

- *(να) μη λέμε αρρώστιες*, *(να) μη λέμε ανοησίες*, *βλακείες*: «να μη λέμε αρρώστιες, γιατί θα σηκωθώ και θα φύγω»·

- *παίρνω (καμιά) αρρώστια*, προσβάλλομαι από κάποια ασθένεια, ιδίως από αφοδίσιο νόσημα: «θα πάρεις καμιά αρρώστια απ' αυτές τις σουρλουλούδες»·

- *πιάνω μια αρρώστια*, βλ. φρ. παίρνω (καμιά) αρρώστια·

- *τον έφαγε η αρρώστια*, **α.** τον έφθειρε σωματικά ή ψυχικά: «χρόνια τώρα υποφέρει απ' τα πνευμόνια του και τον έφαγε η αρρώστια». **β.** καταστράφηκε από κάποια κακιά έξη του: «τον έφαγε η αρρώστια που είχε για τα χαρτιά || τον έφαγε η αρρώστια που είχε για το ποτό»·

- *του 'γινε αρρώστια*, απόκτησε κάποια κακιά συνήθεια, του έγινε έξη κάτι κακό: «απ' τη στιγμή που του 'γινε αρρώστια η χαρτοπαίξια, σίγουρα θα καταστραφεί»·